

16.93x14.51	1	עמוד 21	הארץ - the marker	10/04/2018	63063226-8
זיפורוטר - פלטפורמת התאמה בין מחפשי עבודה למעסיקי - 54662					

שוק העבודה אבי גולן

עלייתו של "הצווארון החדש"

ביום האישיה הבינלאומי, שצוין באח רונה, קראנו שוב על השיעור הנמוך של נשים בהייטק. כעבור כמה ימים התבררנו כי דו"ח OECD על כלכלת ישראל מתאר חברה מקוטבת, שמורכבת משתי קבוצות אוכלוסייה מובהקות עם פערי מיומנויות גדולים ביניהן.

על פי הדו"ח, אחד המאפיינים של המשק הוא הפער באוכלוסייה: ערבים וחרדים במיוחד אוזנים ברמת מיומנויות נמוכה, הלוכרת רבים מהם בעבודות בשכר נמוך ופריזן ירוד. המשק נדרש לצעדים שיגבירו את המוביליות החברתית, ויאפשרו ליחידים לפרוץ את הגבולות שהתוותה להם החברה לפי האזור הגיאוגרפי, המגזר והמגדר שאליהם נולדו.

חלק מהמלצות OECD נוגעות להנגשת החינוך העל-תיכוני במגזרים המוחלשים – בין השאר באמצעות תמריצים כספיים, עידוד השתלבות בקורסים מקצועיים והקמת מערכת הרכה למועמדים להכשרות על-תיכוניות. ההמלצה מתייחסת לסוגיה שעתידה לשנות את פני החברה והכלכלה, ובפרט את שוק התעסוקה העולמי: עליית מעמד ה-New Collar Jobs (משרות הצווארון החדש).

מי שטבעה את הביטוי היא מנכ"לית יבמ, ג'ני רומטי, במכתב ששלחה לנשיא ארה"ב, דונלד טראמפ, אחרי בחירתו ב-2016. לטענתה,

בשוק קיימות משרות שאינן דורשות תואר אקדמי – אלא מיומנויות ייעודיות לתפקיד. באופן טבעי, משרות אלה מעניקות הזדמנות למוכי ליות תעסוקתית וחברתית, מאחר שניתן להשתלב בהן בעזרת הכשרה ייעודית, קצרה וזולה בהרבה מתואר אקדמי, ולכן גם נגישה למעגלים רחבים יותר באוכלוסייה. דוגמאות יש בשפע – מתכנתים, מפתחי אתרים, מנתחי דאטה ועוד. מגמת הצווארון החדש נמצאת בשיאה בארה"ב: שיעור מודעות הרושמים המחייבות תואר אקדמי כחלק מדרשות התפקיד, ירד מ-45% ל-40% בתוך עשרה חודשים במגזר ההייטק בארה"ב. באחרונה פורסם כי תעשיית הקורסים ללימוד תכנות ומקצועות ההייטק בארה"ב הכשירה עד 2017 כ-23 אלף מתכנתיים, מתוכם 43% נשים, לעומת 16% בקרב בוגרי תואר אקדמי במדעי המחשב.

בישראל פועלות כיום לפחות 15 תוכניות הכשרה למקצועות הייטק. שיעור גבוה מהבוגרים מגיעים מהמגזר החרדי והערבי, וגם שיעור הנשים גבוה משמעותית מבאוניברסיטאות. המ

מנכ"לית יבמ טבעה את המושג "הצווארון החדש" למשרות שאינן דורשות תואר אקדמי – אלא מיומנויות ייעודיות

גמה עשויה להגדיל את שיעור החרדים, הערבים והנשים בהייטק, ולסייע בפתרון המחסור בכוח אדם, המוערך ב-10,000 עובדים.

הפריחה של מסלולי ההכשרה הייעודיים היא רק ההתחלה של תמורות גדולות יותר בשוק העבודה וביחסיו עם האקדמיה. הימים שבהם תואר ראשון או שני הבטיחו לנו קריירה מתקדמים לקצם. קצב השינוי והקדמה הטכנולוגית יוצרים מציאות שבה איננו יודעים לאילו כישורים ומיומנויות נדרש בעוד עשר שנים. הדבר הקבוע היחיד הוא השינוי – ומכאן גם הצורך של העובדים להתפתח, באמצעות למידה מתמדת והכשרה במיומנויות חדשות.

כדי לבסס צמיחה חברתית וכלכלית בישראל, נדרש שינוי תרבותי, שבמרכזו התאמת מערכות החינוך והעבודה למעמד הצווארון החדש. יחידים צריכים להכין עצמם לשינויי קריירה ובעיקר ללמידה כדרך חיים. מעסיקים צריכים להטמיע את השינוי וליישמו במדיניות גיוס העובדים, ומוסדות האקדמיה יצטרכו להתייחס עצמם. גם הממשלה תידרש לבחון מחדש את חלוקת המשאבים בתחומי החינוך ולהיערך לעליית מעמד הצווארון החדש, עם התמקדות בתפיסת דמות הבוגר כאדם לומד.

הכותב הוא מנהל מרכז המו"פ בישראל של זירת התעסוקה הדיגיטלית ZipRecruiter